

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobce: **J. Š.**, zast. JUDr. Bc. Norbertem Naxerou, advokátem se sídlem Bolzanova 1615/1, Praha 1, proti žalovanému: **Magistrát hl. města Prahy**, se sídlem Mariánské náměstí 2/2, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 1. 2018, č. j. MHMP 157764/2018, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 18. 3. 2021, č. j. 4 A 21/2018 - 37,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] V záhlaví označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) žalovaný zamítl žalobcovo odvolání a potvrdil rozhodnutí Úřadu městské části Praha 8 ze dne 20. 11. 2017, č. j. MCP8 176075/2017, SZ MCP8 020302/2017/16, OSČ R 174/17 (dále jen „prvostupňový správní orgán“ a „prvostupňové rozhodnutí“), kterým byl žalobce uznán

vinným z přestupku proti občanskému soužití podle § 49 odst. 2 písm. d) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění účinném od 1. 10. 2016 do 30. 5. 2017 (dále jen „zákon o přestupcích“), za což mu byla podle § 49 odst. 4 téhož zákona uložena pokuta ve výši 5000 Kč. Současně mu byla podle § 79 odst. 1 zákona o přestupcích uložena povinnost uhradit náklady správního řízení ve výši 1000 Kč.

[2] Žalobce se uvedeného přestupku měl dopustit tím, že dne 6. 1. 2017 v době mezi 13:00 až 13:18 hodin fyzicky napadl revizora Dopravního podniku hl. m. Prahy Š. H. v ulici Pod Sídlištěm v Praze 8 na autobusové zastávce před katastrálním úřadem tak, že jej chytil za bundu v oblasti krku a začal ho škrtnout a dále podkopával mu nohu a srazil ho na zem, přičemž Š. H. lékařské ošetření nevyhledal.

[3] Žalobce brojil proti napadenému rozhodnutí žalobou, již Městský soud v Praze v záhlaví uvedeným rozsudkem zamítl (dále jen „krajský soud“ a „napadený rozsudek“). Poté, co krajský soud zrekapituloval obsah správního spisu, uvedl, že žalovaný se v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu dostatečně vypořádal s odvolacími námitkami a své závěry i argumentační postup logicky odůvodnil. V nutné obraně jednal revizor, nikoliv žalobce. Revizor bránil žalobci v nástupu do autobusu, přičemž použil sílu jen minimální intenzity za účelem odrazit útok a zabránit škodě, jež by nastala, kdyby žalobce ujel, aniž by zaplatil přírážku za jízdu bez platného jízdního dokladu. Z videa pořízeného žalobcovou manželkou, jež je součástí správního spisu, podle krajského soudu vyplývá, že policie byla přivolána a dorazila na místo 45 sekund po začátku žalobcova útoku. Pokud by se žalobce nepokusil nastoupit do autobusu a ujet a posečkal by do bezprostředního příjezdu policie, nemuselo k incidentu dojít. Měl-li žalobce pochybnosti o tom, zda se skutečně jedná o revizora, měl jej vyzvat, aby se prokázal, nebo vyčkat na příjezd policie. Fyzický zákrok ze strany žalobce nebyl nutný, stačilo několik sekund vyčkat na příjezd policie.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[4] Žalobce (dále „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností. Je přesvědčen o tom, že se mohl ve své situaci pouze domnívat, že se jedná o revizora. Revizor byl povinen prokázat svou totožnost, a to nikoliv pouze svým odznakem, ale i svým průkazem, aby se předešlo možným nedorozuměním. To však revizor minimálně do příchodu policie neučinil, a proto nebyl prokázán důvod, pro který revizor stěžovatele zadržel. Revizor nejednal v nutné obraně, jelikož se neprokázal potřebným dokladem. Žalobce se tedy do příjezdu policie bránil ataku neznámé osoby. Je vyloučeno, aby žalobce odpovídal za přestupek, jestliže do příjezdu policie nevěděl, že se jedná o revizora. Krajský soud se podle žalobce řádně nezabýval jeho námitkami, proto obecně odkázal na argumenty, které uvedl v žalobě.

[5] Ani žalovaný, ani krajský soud si nevyžádali od dopravního podniku doložení stěžovatelovy jízdenky. Žalovaný neunesl své důkazní břemeno, jestliže neměl k dispozici jízdní doklad. Podle stěžovatele je revizor oprávněn cestujícímu zkontrolovat jízdenku,

pokračování

nesmí ji však cestujícímu odebrat. Revizor však jízdenku stěžovateli vzal ještě před příjezdem policie.

[6] Žalovaný navrhl kasační stížnost zamítnout. S napadeným rozsudkem se ztotožňuje a námitky stěžovatele považuje za nedůvodné. Dále odkázal na své vyjádření k žalobě.

III. Právní posouzení Nejvyššího správního soudu

[7] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 102 a násl. s. ř. s.). Rozsudek krajského soudu přezkoumal v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů. Zabýval se také tím, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[8] Kasační stížnost není důvodná.

[9] V první řadě stěžovatel namítá, že se krajský soud řádně nezabýval žalobními námitkami, protože by byl napadený rozsudek ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů.

[10] Nejvyšší správní soud shledal, že, se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek relevantních důvodů a ze kterého je zřejmé, proč krajský soud rozhodl, jak je uvedeno ve výroku jeho rozhodnutí. Krajský soud se v dostatečné míře vypořádal se všemi žalobními námitkami.

[11] Stěžovatel dále namítá, že napadený rozsudek trpí nezákonností spočívající v nesprávném právním posouzení [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.].

[12] Stěžejní otázkou je, zda revizor mohl vůči stěžovateli jednat v nutné obraně, jestliže se stěžovateli dle jeho tvrzení neprokázal odznakem či průkazem pověřené osoby (revizora).

[13] Vzhledem k tomu, že celá situace vznikla při kontrole jízdního dokladu stěžovatele v tramvaji, řídí se povinnosti stěžovatele zákonem č. 266/1994 Sb. o dráhách v rozhodném znění (dále jen „zákon o dráhách“). Podle § 37 odst. 5 písm. b) a d) tohoto zákona „[c]estující je dále povinen b) na výzvu pověřené osoby se prokázat platným jízdním dokladem; neprokáže-li se platným jízdním dokladem z příčin na své straně, zaplatit jízdné z nástupní do cílové stanice nebo, nelze-li bezpečně zjistit stanici, kde cestující nastoupil, z výchozí stanice vlaku a přírážku k jízdnému, nebo pokud nezaplatí cestující na místě, prokázat se osobním dokladem a sdělit osobní údaje potřebné k vymáhání jízdného a přírážky k jízdnému [odstavec 4 písm. d)] [...] d) na výzvu pověřené osoby ji následovat na vhodné pracoviště veřejné správy ke zjištění totožnosti, anebo na výzvu pověřené osoby setrvat na vhodném místě do příchodu osoby oprávněné zjistit totožnost cestujícího, a to nesplní-li povinnosti uvedené v písmenu b).“

[14] Podle judikatury Nejvyššího správního soudu „[v] situaci, kdy cestující nepředloží platnou jízdenku a následně nesplní ani sekundární povinnost dle § 37 odst. 5 písm. d) zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách, totiž povinnost dle výzvy pověřené osoby buď následovat ji na vhodné pracoviště veřejné správy ke zjištění totožnosti, anebo setrvat na vhodném místě do příchodu osoby oprávněné zjistit totožnost cestujícího, útočí na zájem chráněný zákonem, kterým je ochrana majetkových práv provozovatele. V takovémto případě je nutná obrana ze strany revizora nebo jiné pověřené osoby přípustná, a to možností odvrátit tento útok zadržením cestujícího, který se pokouší utéct, a uniknout tak následkům jízdy bez platné jízdenky [§ 2 odst. 2 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích]“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 9. 2010, č. j. 1 As 34/2010 - 73).

[15] Obdobně jako v citovaném rozsudku Nejvyššího správního soudu nelze ani v případě stěžovatele odhlédnout od celého kontextu a skutkových okolností případu.

[16] Krajský soud v napadeném rozsudku trefně poukázal na skutečnosti vyplývající z videonahrávky pořízené manželkou stěžovatele, již stěžovatel ve správním řízení doložil, a je tedy součástí správního spisu. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s krajským soudem, že osobu, s níž se stěžovatel v tramvaji dohadoval o platnosti své jízdenky, sám stěžovatel označoval jako revizora. Z nahrávky nevyplývá, že by na místě měl stěžovatel jakékoliv pochybnosti o tom, že kontrolující osoba, pan Š. H., je revizorem a za jakým účelem jednal. Stěžovatel jeho pověření nikterak nezpochybňoval ani jej v době, kdy byla jejich interakce nahrávána, nežádal o předložení průkazu či odznaku. Pověření pana H. jakožto revizora nezpochybňovala v nahrávce či ve své výpovědi ani manželka stěžovatele, která byla po celou dobu incidentu přítomna a natáčela jej. Z videonahrávky, byť je sestříhaná, nevyplývají žádné okolnosti, z nichž by mohly stěžovateli či jeho manželce vzniknout jakékoliv důvodné pochybnosti o tom, že kontrolující pan H. je revizorem. Totožnost revizora byla v dané situaci zřejmá i svědkům, kteří Š. H. jako revizora označili.

[17] Stěžovatelovo tvrzení o tom, že nevěděl, že pan H. je revizor, přímo odporuje skutečnosti zachycené v nahrávce, kdy ho oslovoval od počátku jako „revizor“. Stěžovatel ani v řízení o přestupku, ani v řízení o žalobě nikterak nevysvětlil rozpornost svých tvrzení. Neuvádí nic konkrétního, co by jej a jeho manželku mohlo v tomto ohledu znejistit. Nutno je podotknout, že z nahrávky vyplývá chaotičnost, rychlý průběh a vyhrocenost celé situace, kdy stěžovatel odmítal spolupracovat a revizoři jednali ve snaze vykonávat svou práci. V tomto kontextu je pak třeba hodnotit i následnou potyčku stěžovatele s revizorem H.

[18] Vzhledem k tomu Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že pro účely posouzení odpovědnosti za přestupek proti občanskému soužití bylo bez pochyby prokázáno, že s osobou, která se snažila stěžovateli zabránit v úniku, stěžovatel v danou chvíli jednal jako s revizorem a byl si vědom, co svým jednáním tato osoba sleduje, tedy že se snaží bránit zájem chráněný zákonem, kterým je ochrana majetkových práv provozovatele drážní dopravy.

[19] Jak uvedl i krajský soud, revizor Š. H. jednal zcela v souladu se svým oprávněním dle § 37 odst. 5 písm. b) a d) zákona o drahách. V souladu s ustálenou judikaturou při potyčce jednal pan H. v nutné obraně za účelem ochrany zájmů chráněných zákonem

pokračování

ve smyslu shora citované judikatury Nejvyššího správního soudu. Stěžovatel dále ve své kasační stížnosti nijak nezpochybňuje, že skutek se stal tak, jak jej vymezil prvostupňový orgán, a že byly naplněny veškeré podmínky jeho odpovědnosti za přestupek proti občanskému soužití podle § 49 odst. 2 písm. d) zákona o přestupcích.

[20] K námitce týkající se doložení stěžovatelovy jízdenky Nejvyšší správní soud uvádí, že pro posouzení odpovědnosti stěžovatele za přestupek proti občanskému soužití podle § 49 odst. 2 písm. d) zákona o přestupcích není doložení jízdenky v přestupkovém řízení ani její odebrání cestujícímu relevantní. Předmětem dokazování je, zda stěžovatel úmyslně narušil svým jednáním občanské soužití tím, že se vůči jinému dopustil jiného hrubého jednání. O pochybnostech revizorů o platnosti jízdenky svědčí videozáznam nahrávaný manželkou stěžovatele, poskytnutý samotným stěžovatelem.

IV. Závěr a náklady řízení

[21] Ze všech shora vyložených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že stěžovatelem uplatněné kasační námitky nebyly důvodné, a neshledal vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Proto zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s., věty poslední. O věci přitom rozhodoval bez jednání za podmínek § 109 odst. 2 s. ř. s.

[22] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobce neměl v tomto kasačním řízení úspěch a úspěšnému žalovanému nevznikly náklady přesahující jeho běžnou úřední činnost. Proto soud vyslovil, že žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, a žalovanému ji nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. června 2021

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu